

STUDIETUR TIL POLEN 21 -26 SEPTEMBER 2007

OSANSTUA BARNEHAGE

De som var med: Beate Johansen
Tove Solem
Boyd Hay
Veronika Ellingsen
Brith Pedersen
Bjørge Gjendal
Anette Rask
Liv Larsen

21SEPTEBER

Klokken er rundt 15.00 - og vi drar, tilbake i barnehagen er det bare vikarer. Vi tar ferga klokken 16.00 over til Melbu, har en halvtimes stopp på Sortland (litt snopkjøp, toalettbesøk og litt bensin). Vi kommer til Evenes ca. klokken 19.45, parkerer bilene og kommer oss inn på flyplassen. Noen spiser litt, andre drikker kaffe eller vin/øl, kjøper litt lesestoff og mer snop. Flyet til Gardermoen skal gå 21.10, men vi var 25 minutter forsinket. Kom til Gardermoen ca.23.20, ble hentet med minibuss og kjørt til Gardermoen Hotell. Klokken var nok over midnatt før vi var på plass der. Tar kveld – vi vil ikke få mange timene søvn før vi må opp igjen.

22 SEPTEMBER

Noen sov en time - eller ingen ting, andre fikk sovet bra de få timene vi fikk på øyet før vi måtte opp igjen. Klokken 04.30 ble vi vekt. Etter frokost ble vi igjen kjørt til flyplassen og flyet fra Gardermoen gikk 07.35 og vi landet i Gdansk like før klokken. 10.00.

Dessverre hadde Beate fått sekken tilgrisa av et eller annet svineri, det lukta helt forferdelig. Beate gikk og klaga.(måtte hive både sekken og noen klær). Det ble pakket litt om og resten av Beates klær fikk plass i bagen til Tove. En minibuss sto og venta på oss og etter litt om tok vi turen fatt mot Karolino.

SOS BARNEBY I KAROLINO

Det var en lang tur - 3 timer det hver vei. Vi trengte både å strekke på føttene, dopause og kjøpe både vann, kaffe, og snop underveis.

Vi var veldig spente. Hva ventet oss? Hvordan var standarden? Hvordan ville de ta imot oss?

Vi hadde vært i kontakt med SOS barnebyer i Norge og de skulle ta kontakt videre. Avtalen vi hadde var at vi skulle være i barnebyen rundt kl. 13.00, men den ble 13.45 før vi var fremme.

Der visste de ikke at vi kom. Hva hadde sviktet her?

Til tross for at de ikke viste at vi kom på besøk ble vi godt mottatt. Først traff vi på lederen for barnebyen og de var snar om å hente Klaudia slik at vi fikk hilse på henne. Hun var ei søt jente kledd i pene klær. Etter at vi hadde sett oss litt omkring ute, ble vi visst inn på et konferanserom. Lederen kunne ikke engelsk så vi måtte vente litt til de fikk hentet en tolk (psykologen i barnebyen)

Det tok ikke lang tid før vi ble traktert både med kaffe, te, vann, og juice.

De fortalte om Klaudia og om livet i SOS barnebyen. Klaudia har 1 søster og 3 brødre. De bor i et hus sammen med moren og faren altså en ganske normal familie.

Landsbyen er bare 2 år. Det bare preg at alt var nytt. Husene var malt i lyse trivelige farger og det var store grønt området, lekeplasser og fotballbane. Det var asfalterte gangveier mellom husene. Det var ingen gjerder og alle barn som bodde i området omkring kunne bruke lekeplassen.

Det bor 62 barn fordelt på 11 hus. Den minste var 2 år og den eldste var 14 år. Hvis de ønsket det kunne de bo i landsbyen til de var ferdige med videregående skole. Det var viktig at alle skulle klare å skaffe seg et liv utenom barnebyen, noe som mange trengte hjelp til.

Vi fikk se bilder fra et feriested som barnebyene hadde i Italia. Det var bilder av glade barn som koste seg i solen og vannet. Vi forteller litt fra Norge og barnehagen. Vi har og med oss noen bilder fra barnehagen som vi viser. Vi fikk bilde av barnebyen som de skriver en liten hilsen bakpå. Som takk for

at vi fikk komme på besøk har vi med en bok med bilder fra Norge, i tillegg til to esker med nye klær og leker.

Vi fikk se huset der Klaudia bor – et stort og flott hus. De fleste hadde egne rom og alt var ryddig og pent. De hadde også akvarium. Da vi kom til huset hadde Klaudia skiftet klær og håret var greid på nytt, vi syntes hun så flott ut første gang vi hilste henne.

Vi hadde med bursdagsgave til Klaudia, som hun får åpne og det så ut som hun ble glad for den.

Det kan bo max 8 personer i hvert hus. Av 62 beboera var det bare 12 som hadde sponsorere. Det er ikke alle foreldrene tillot at ungene skulle ha sponsorer.

I det siste har det blitt tillatt for husmødrene å gifte seg, så nå er det to ektepar som bodde i landsbyen. Hun jobbet der, mens han hadde jobb utenfor barnebyen.

Det var en stor opplevelse å se hvordan en SOS barneby fungerte og ikke minst treffe Klaudia.

Vi dro fra landsbyen ca kl 15.

På turen frem og tilbake til Gdansk så vi store landbruksområde, husene var stort sett bygd av mur. I området kunne vi observere ganske mye fattigdom.

Den stakkars sjåføren vår var veldig sulten etter en lang dag så klokken 17 hadde vi en matpause. Vi var og sulten, men vi hadde bestemt oss for å spise en bedre middag når vi kom frem til Gdansk.

Det ble litt småblunding på i minibussen tilbake. Det var jo dårlig med søvn natta før, og natta vi har foran oss blir det nok ikke noe bedre.

Når vi kom til Gdansk ble vi kjørt ned til jernbanestasjonen der vi låste inn bagasjen. Nu skulle vi finne oss en plass hvor vi kunne spise og bare kose oss. Sjåføren vår visste oss veien til gamlebyen i Gdansk.

Der fant vi oss en restaurant hvor vi kunne sitte ute og vi fikk god mat og drikke.

Endelig mat i kroppen.

Det hadde vært fint vær hele dagen - 20 grader og vel så det.

Vi tok tatt en del bilder i gamlebyen - høye flotte hus med statuer og utskjæringer.

Vi gikk litt rundt her før gikk ned til togstasjonen. Toget til Krakow skulle gå rundt midnatt (23 59). Vi fikk hentet bagasjen og dro opp til perrongen der vi ble sittende ei stund å vente, for toget vart 5 min. forsinket. Da toget omsider kom var det ikke helt enkelt å finne 1. klasse. Vi spurte flere, men de bare peika bakover.

Plutselig ble det blåst i fløyta, og vi kom oss på i ei faderlig fart . Vi gikk nesten gjennom alle vognene før vi endelig fant 1 klasse. Ja, vi fant den - det var siste vogna. Det var mye latter under leitinga etter vogna. Vi drog på all bagasjen og det var trangt og varmt. Vi fikk ikke sitte i lag. Fem stykker, i en kupe og tre stykker i en annen. Vi hadde bestilt på første klasse, men det så ikke ut helt slik vi hadde forestilt oss det. Det virket både skittent og nedslitt, men mye latter og moro og vi var ikke det minste trøtt, antakelig overtrøtt. Noen sovnet etter hvert, men andre hadde større problemer å få sove denne natten og.

På morgenvaksten oppdager Brith at hun mangler både pengeboka og mobilen. Det blir leita men de er og blir borte. Har det vært noen inne i kupeen mens vi sov!!!!!!

23 SEPTEMBER

Rundt kl.11.00 var vi ved hotellet - trodde vi. Det var feil hotell visste det seg. Ny drosje ble bestilt - og vi kom til rett hotell, men rommene var ikke ferdige. Hm - og ingen dusj ennå. Vel, vi fikk satt inn bagasjen og dro ned til sentrum. Så oss litt om - Maria Kirka en nydelig liten kirke.

Men nu vill folk ha litt mat. Vi hadde ikke spist siden kvelden før. Vi fant oss en plass på en uterestaurant. Det var godt å sitte ute når været var så bra. Det var godt med mat og drikke, man blir litt kvikkere i hodet og kroppen.

Etter på trødde vi litt rundt i Krakow og så på livet her. Det endte med at vi tok en guidet tur

med et slags tog på 1,5 time rundt omkring i Krakow. Vi så på kirker, minnes -merker og var i den jødiske bydelen. Der var vi på fabrikken som dannet grunnlaget for filmen Schindlers liste.

Etter endt tur- gikk vi av ved borgen Wawel og gikk litt rundt der å så før vi gikk tilbake til hotellet (ca. 17.30).

Det viste seg nu at det var feil med rombestillingen. Det var bare bestilt rom til seks stykker istedenfor åtte stykker. Feilen var nok gjort hos operatøren i Norge.

Det ble ordnet opp i og vi fikk rommene etter hvert.

Det var godt å endelig få dusje, og slappet av litt, før vi igjen dro ned til sentrum. Der fant vi oss en restaurant som var blitt anbefalt av guiden tidligere på dagen.

Det ble bestilt middag, og det var noen enorme porsjoner.

Maten var nydelig, billig og restauranten var koselig. Vi satt der en stund før vi dro tilbake til hotellet.

Det ble tidlig kveld, alle var slitne etter en lang, men trivelig dag.

24 SEPTEMBER

Etter en god natt søvn, er det tid for frokost. Nydelig frokost, med forskjellige brødmat/ knekkebrød og godt pålegg. Te og ikke minst god kaffe.(kaffen vi har fått før ut har vært ganske sterk).

I dag skal vi på besøk i en barnehage. Vi blir hentet i to drosjer ca. kl.09.00. Det var ikke så helt enkelt å finne barnehagen, drosjesjåføren hadde problemer med å finne den rette adressen, slik er det å være i store byer.

Vi kom frem litt forsinket, men ble tatt vel imot og vist inn på et konferanserom der vi fikk server, kaffe, te, juice, vann og kjeks.

Vi utvekslet mange erfaringer, likheter og ikke minst ulikheter.

Assisterende styrer og en engelsktalende tolk foreller fra sin barnehage.

De har

- Det er 200 barn i denne barnehagen
- Det er 42 stk som jobber her (har 2 skift - vaktsystem)
- Åpningstiden i barnehagen er 06.00-17.00
- Grupper på 25 barn og 1 lærer
- Begynner ikke i barnehage før de er 3 år.
- Begynner på skolen når de er 7
- De har tilrettelagte aktiviteter hele dagen, litt frilek
- Det er blanda grupper om morgnen, og sprer seg etter hvert i mindre aldersbestemte grupper.
- Organiserte aktiviteter som engelsk, musikk, motoriske aktiviteter
- De er ikke ute når det er dårlig vær
- De spiser varm lunsj hver dag kl.12.00
- De har 6 kokker
- Ungene er ikke med på matlagingen og de får heller ikke være på kjøkkenet

- 3-4 åringene sover 1t etter middag (har senger de legger ut m/ tepper, pute og de skifter til pyjamas)

- De har 2 vaktmestere som tar seg av alt av vedlikehold og hagen
- Pedagogene jobber 5 timer om dagen
- Det betales 20 euro i måneden i privat barnehage
- De har spesialbarnehager for de som trenger ekstra hjelp.
- Foreldrene betaler 25% av det barnehagen koster
- Samme pris for alle, både store og små.
- De har egne barnehager for de under 3 år (oppbevaringsbarnehager)
Der er det ikke førskolelærere bare pleie og omsorg.

Utdanningen

Det kan ta opptil 10 – 12 år og bli ferdig utdannet pedagog etter grunnskolen. Først går de 3-5 år på skole, så er det praksis for å se om de er skikket til arbeidet. I praksistiden må de ta diverse praktiske eksamener for å stige i gradene. Det er fire forskjellige grader.

Når de har kommet høyest opp i gradene får de flere rettigheter, blant annet lengre ferie.

Assistentene har ferie i 26 dager, mens en pedagog på høyeste nivå har ferie i 48 dager.

Så var turen kommet til litt omvisning i barnehagen.

Kontoret: Det er mye større og bedre utrustet enn hos oss, kanskje en del ryddigere.

Kjøkken: Ordentlig storkjøkken, med masse folk i sving.

Klasserom: De har bare et rom hvor de driver med de fleste aktivitetene. Her foregår og soving.

Garderober: Små trange garderober, men med langt mindre klær enn os oss.

I alle gruppene som vi besøker, er det spendte barn som venter på oss – og vi var like spendte.

I de forskjellige rommene var det:

- Barn som jobber med arbeidsbøker
- De danser en dans i nasjonaldrakter
- En gruppe har barna selv bestemt at de skal ha ballonger som de skal sitte på å sprengre. Der måtte vi og delta i en dans sammen med barna.
- Vi laget en felles tegning (sitter på gulvet, tegner på et ark, sender arket videre så alle tegner litt på alle arkene.)

Så er det tid for middag.

Vi går ned på konferanserommet igjen og her får vi servert full middag – det smakte kjempegodt. Også under middagen ble det utvekslet mange erfaringer.

Etterpå var det flere av barnegruppene som ønsket at vi skulle komme tilbake og det var andre som også ønsket besøk.

- Noen hadde lært litt engelsk og de sang hode, skulder kne og tå på engelsk.
- Noen hadde laget tegninger, vi skulle ta med hjem til vår barnehage.
- Noen hadde laget en drage i plastelina.
- Vi fikk ei bok fra Krakow + en blomsterkrans av krepppapir som barna hadde laget.

Av oss fikk de bok fra Norge og et puslespill av vår barnehagen.

Alt i alt fikk vi med oss både gaver og masse impulser og ideer hjem.

Vi tok drosje tilbake til hotellet, for det var ikke lenge før vi skulle hentes for vi skulle til Saltgruvene i Wieliczka.

Tilbake på hotellet tok vi en liten pause på baren oppå taket på hotellet, med litt vin/øl.

Saltgruvene.

Klokken 15.30 ble vi hentet med maxi taxi og kjørt til Saltgruvene. Etter litt venting fikk med egen guide og ca. kl 16.30 begynte vi på vår vandring ned i saltgruvene.

Turen startet med å gå nedover en masse trappetrinn og vi gikk gjennom mange ganger og haller i fjellet. Vi så figurer av mennesker, dyr osv. som var hugget ut i salt.

Nederst var det en stor kirke med blant annet bilder fra Jesus tid som og var hugget ut i salt . Alle lysekronene i kirka var til og med laget av salt.

Det var en kjempeopplevelse. Flott tur og det må bare oppleves.

Vi kom opp i dagslyset igjen kl 18.30. Det ble handlet litt suvenirer – som minner fra

saltgruven.

Tilbake på hotellet en kort stund før vi drar ned til sentrum for å spise middag. Vel, etter det måltidet i barnehagen ble til at vi spiste litt pizza. Ingen var noe særlig sultne, men det var godt likevel. Noen gikk tilbake til hotellet og andre gikk til en annen restaurant og tok seg en pils før de kom tilbake til hotellet.

25. SEPTEMBER

I dag skal vi besøke konsentrasjons-leirene Auschwitz og Birkenau.

Vi ble henta ca. kl.09.00 og kjørte til Auschwitz. Der så vi først en film. Etterpå gikk rundt i leiren, så på bilder fra hvordan det var i leiren, vi så hår i kilovis, der var klær i forskjellige størrelser, en haug med briller, sko, korsetter, proteser av føtter og armer, kopper og kar de hadde med seg inn i leiren. Vi så på cellene, skytteveggen og krematoriene.

Utrolig at alt dette virkelig har skjedd. Rart å gå på steder der alt det forferdelige har skjedd, og det var mange følelser i sving hos oss.

Etter på kjørte vi til Birkennau.
Det var laget minneplater for hvert
av landene som hadde hatt
personer som hadde vært i leiren.
På den norske var det veldig mye
blomster fordi vi har så mange
ungdommer som reiser dit på
klassetur og de legger ofte ned
blomster. Også besøket der
gjorde e stort inntrykk på oss alle.
Dette er en del av historien vår
som det er viktig og ta vare på og
formidle videre.

Vi kjørte fra konsentrasjonsleirene ca klokken 15.00. På grunn av mye feilkjøring
brukte to og en halv time på tilbakturen.
Tilbake til Krakow dro Beate, Tove og Brith rett til politistasjonen. De anmeldte
tap av pengebok og telefon til Brith. Vi andre drar og shopper litt.
Vi avslutter kvelden på byen med god mat og drikke og ser på livet rundt oss.
Etter en dag full av sterke opplevelser er all slitne så det blir nok en tidlig kveld.

26 SEPTEMBER

Vi står opp tidlig. Etter flere travle dager har det vært lite tid til å handle noe, så noen benytter den tiden vi har før vi må dra på flyplassen.

Klokken 12 kjører vi ut til flyplassen i Krakow. Der blir vi sittende og vente ei god stund. Flyet er forsinket! Oj, rekker vi flyet til Gardemoen?? Vi er ca. 1 time og 30 min forsinka fra Krakow. Vi ankommer Gardemoen ca klokken 18.30. Flyet videre skal gå kl. 19.00. Vi er alle urolige, vil vi klare å nå flyet, med både toll og kontroll. Beate og Tove springer av gårde så fort de kommer seg av flyet fra Krakow. De skal prøve å ordne sånn at vi kommer med e flyet. Vi andre kommer heseblesende etter. Vel, vi rekker det. Flyet venter på oss, men bagasjen blir stående igjen. Den må vi få ettersendt. Når vi endelig kommer til Evenes, må vi melde fra om bagasjen som er igjen på Gardemoen.

Ut i bilene og full fart mot Melbu og et håp om å nå ferga. Sliten og tissetrengt, men vi rakk ferga. Var i Svolvevær igjen rundt midnatt, og klar for å åpne barnehagen neste dag. Det har vært en flott, spennende, lærerik og innholdsrik tur.

NOK EN TUR VI KAN LEVE LENGE PÅ – TIL NESTE TUR.